

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
" О.Б. Жильцов 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Галузі психологічної науки

Модуль 1. Загальна психологія з практикумом
(шифр і назва навчальної дисципліни)

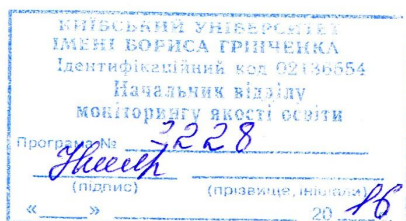
напрямок підготовки **05 Соціальні та поведінкові науки**
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **053 «Психологія»**
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення **ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ**
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма навчального модуля 1. «Загальна психологія з практикумом» для студентів за напрямом підготовки 053 «Психологія»

Розробники: Сорокіна Олена Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології,

Васильєв Олексій Олександрович, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

(підпис)

(Сергеєнкова О.П.)
(прізвище та ініціали)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту людини

Н.А. Клішевич

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ

Курс:	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>12 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>360 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь знань <u><i>05 "Соціальні та поведінкові науки"</i></u></p> <p>Шифр та назва напрямку <u><i>053 Психологія</i></u></p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1.</i></p> <p>Семестр: <i>1-2</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>154 години</i>, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>78 годин</i></p> <p>Практичні заняття: <i>76 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>154 години</i></p> <p>Самостійна робота з підготовки до екзамену – <i>30 год.</i></p> <p>Модульний контроль: <i>22 години</i></p> <p>Вид контролю: <i>екзамен (2-й семестр)</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ З ПРАКТИКУМОМ

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення модулю, становить 360 год., із них 78 год. – лекції, 76 год. – семінарські заняття, 154 год. – самостійна робота, 22 год. – модульний контроль 30 год. – підготовка до іспиту. Вивчення модуля " Загальна психологія з практикумом" завершується іспитом

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудит	Лекції	Практ	Самос тійна	Промі
1-2	Предмет психології, її задачі Методологічні принципи психології	10	4	4		6	
3-4	Методи психології.	12	4	4		6	2
5-6	Поняття про психіку. Еволюція психіки: розвиток психіки тварин	10	4	4		6	
7	Походження і розвиток свідомості людини	10	2	2		8	
8-9	Неусвідомлювані психічні процеси.	14	4	4		8	2
10	Пізнавальні психічні процеси. Увага	12	8	2	6	4	
11	Відчуття	12	6	2	4	6	
12	Сприймання	14	6	2	4	6	2
13-14	Пам'ять	16	10	4	6	4	2
15-16	Мислення	14	8	4	4	6	
17	Уява. Мовлення	14	8	2	6	6	
18	Інтелект	12	6	2	4	4	2
Разом за 1 семестр		150	70	36	34	70	10
19-20	Регулятивні психічні процеси. Емоції	12	6	4	2	6	
21	Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій.	10	4	2	2	6	
22	Почуття як вища форма емоційного переживання	10	4	2	2	4	2

23	Поняття про адаптацію людини.	12	6	2	4	6	
24-25	Емоційний стрес і регуляція емоційних станів	16	10	4	6	6	
26-27	Воля. Вольова регуляція поведінки	14	6	4	2	6	2
28-29	Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості.	16	10	4	6	6	
30	Індивідуальний стиль діяльності	10	2	2		6	2
31-32	Характер як одна з базових психічних властивостей особистості.	20	10	4	6	8	2
33-34	Здібності	14	8	4	4	6	
35	Психологічні особливості обдарованих дітей	10	2	2		6	2
36-37	Мотиваційна сфера особистості	16	10	4	6	6	
38	Поняття про особистість	10	2	2		6	2
39	Діяльність як основна форма активності особистості.	10	4	2	2	6	
За II семестр		210	84	42	42	84	12
За I-й курс разом:		360	154	78	76	154	22

II. ПРОГРАМА МОДУЛЯ 1. «Загальна психологія з практикумом»

Лекція 1-2. Предмет психології і її задачі .

Предмет психології. Психологія як наука про психіку і психічні явища. Принципи психології. Принцип детермінізму в психології. Проблема взаємозв'язку біологічного і соціального в сучасних психологічних теоріях. Принцип єдності свідомості і діяльності. Принцип розвитку і його реалізація у філогенезі, розвитку свідомості, онтогенезі.

Основні поняття теми: психологія, методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності.

Лекція 3-4. Методи психології

Основні методи психологічних досліджень Загальне уявлення про методи наукового дослідження. Дослідницькі методи в психології та методи активного психологічного впливу. Основні групи психологічних методів: об'єктивні і суб'єктивні. Основні суб'єктивні методи психології: спостереження, включене спостереження, самоспостереження, опитування (письмове, усне, вільне). Основні типи психологічних тестів. Проективні тести. Експеримент як основний метод сучасної психології. Види експериментів (лабораторний, природний). Етичні проблеми психологічного дослідження.

Основні поняття теми: психологічне дослідження, науковий метод, спостереження, експеримент, тест.

Лекція 5-6. Поняття про психіку. Еволюція психіки

Поняття про психіку. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Природа і механізми психічних явищ. Подразливість. Чутливість. Основні функції психіки. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища — інтегративна функція психіки. Інстинктивна поведінка тварин і стадія елементарної поведінки. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості. Стадія інтелектуальної поведінки. Основні особливості стадії інтелектуальної поведінки. Концепція Леонтєва-Фабрі.

Основні поняття теми: психіка, подразливість, чутливість, нервова система, подразливість, тропізми (таксиси), рефлекс, навичка, предметне сприйняття, інтелектуальна поведінка

Лекція 7. Походження і розвиток свідомості людини.

Поняття про свідомість. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. Активність і інтенціональність – основні характеристики свідомості. Рефлексія і мотиваційно-ціннісний характер свідомості. “Я-концепція”. Взаємозв'язок розвитку мозку і свідомості людини. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини. Концепція О.М.Леонтєва.

Складові частини концепції Л.С.Виготського: людина і природа, людина і її власна психіка, генетичні аспекти. Основні функціональні блоки мозку, їхній зв'язок із психічними процесами і роль у керуванні поведінкою у теорії О.Р.Лурії. Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів.

Основні поняття теми: «Я-концепція», свідомість, самосвідомість

Лекція 8-9. Неусвідомлювані психічні процеси.

Неусвідомлювані механізми і дії. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів. Класифікація неусвідомлюваних процесів. Концепція неусвідомлюваної установки Д.М.Узнадзе. Значущість вегетативних компонентів для психологічних досліджень. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом. Теорія несвідомого. Механізми витиснення й опору. Надсвідомі процеси. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів.

Основні поняття теми: несвідоме, неусвідомлювані дії, колективне несвідоме, витиснення, опір, установки, надсвідомі процеси.

Лекція 10. Пізнавальні психічні процеси. Увага.

Поняття про увагу. Увага як психічний феномен. Основні види уваги. Мимовільна увага і фактори, що її спонукають. Особливості довільної уваги. Соціальні фактори довільної уваги. Післядовільна увага. Характеристика властивостей уваги. Основні властивості уваги. Психофізичні характеристики стійкості уваги і її основні умови. Концентрація і розподіл уваги. Перенесення і обсяг уваги. Відволікання і його фізіологічні основи. Удавана і справжня неуважність.

Основні поняття теми: увага, довільна увага, мимовільна увага, післядовільна увага, домінанта, обсяг уваги, розподіл уваги, зосередженість уваги, стійкість уваги, коливання уваги, переключення уваги, концентрація уваги.

Практичне заняття 1-3. Увага.

Лекція 11. Відчуття.

Загальне поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуття. Поняття про аналізатори. Рефлекторний характер аналізатора. Види відчуттів. Поняття про модальність відчуттів. Класифікація відчуттів по модальності. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. Абсолютна чутливість і чутливість до розрізнення. Абсолютний і відносний порогові відчуттів. Основний психофізичний закон Вебера-Фехнера. Поняття про сенсibiliзацію. Явище синестезії.

Основні поняття теми: відчуття, аналізатор, рецептор, нижній абсолютний поріг чутливості, верхній абсолютний поріг чутливості, поріг розрізнення, адаптація, закон Вебера-Фехнера, сенсibiliзація, синестезія

Практичне заняття 4-5. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів

Лекція 12. Сприймання.

Загальна характеристика сприйняття. Сприймання як цілісне відображення предметів. Фізіологічні механізми сприйняття. Рефлекторна основа сприйняття по І.П.Павлову. Основні властивості сприйняття: предметність, цілісність, константність, структурність, усвідомленість, апперцепція, активність. Явище апперцепції. Поняття про ілюзію сприйняття.

Основні поняття теми: сприймання, апперцепція, предметність, цілісність, константність, динамічний стереотип, установка, ілюзія

Практичне заняття 6-7. Сприймання.

Лекція 13-14. Пам'ять: визначення, процеси, механізми, види.

Визначення і загальна характеристика пам'яті. Пам'ять як психічний процес. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, впізнання і відтворення. Теорії пам'яті. Основні процеси і механізми пам'яті. Основні види запам'ятовування: довільне і мимовільне. Осмислене і механічне запам'ятовування. Відтворення як процес відновлення образу. Навмисне і ненавмисне відтворення. Пригадування. Впізнання. Явище ремінісценції. Поняття про амнезію. Основні види пам'яті. Класифікація окремих видів пам'яті.

Основні поняття теми: пам'ять, процеси пам'яті, види пам'яті

Практичне заняття 8-10. Пам'ять

Лекція 15-16. Мислення: поняття, види, форми, операції

Природа й основні види мислення. Основні характеристики мислення. Взаємозв'язок мислення і мови. Фізіологічні основи мислення. Класифікація мислення. Основні форми мислення. Поняття. Загальні й одиничні поняття. Усвідомлення і розуміння. Особливості розуміння. Умовивід як вища форма мислення. Основні види розумових операцій. Суть операції порівняння. Безпосереднє й опосередковане порівняння. Умовивід за аналогією. Аналіз і синтез як основні операції мислення. Абстракція як процес відволікання. Суть індуктивного умовиводу. Поняття дедукції.

Основні поняття теми: мислення, наочно-дієве мислення, наочно-образне мислення, словесно-логічне мислення, поняття, розуміння, умовивід, порівняння, умовивід, аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, індукція, дедукція.

Практичне заняття 11-12. Мислення.

Лекція 17. Уява. Мовлення.

Загальна характеристика уяви і її роль у психічній діяльності. Уява як процес перетворення представлень. Види уяви. Основні етапи формування уявлених образів. Аналіз, абстрагування, синтез. Аглотинація як механізм формування образів уяви. Схематизація і акцентування.

Поняття мови і мовлення. Основні елементи мови. Функції мовлення. Слово як одиниця мовлення. Семантична та фонематична характеристика слова. Властивості мовлення: змістовність, виразність, зрозумілість, дієвість. Фізіологічні основи мовлення. Мовленнєві мозкові центри Брока і Верніке. Слово як подразник. Сприймання мовлення. Теоретичні проблеми виникнення мовлення. Співвідношення вроджених і сформованих структур мовлення.

Основні поняття теми: уява, аглотинація, гіперболізація, типізація, аналогія, алегоричні образи, мрія, фантазія, антиципація; мова, мовлення, центри Брока, Верніке, афазія

Практичне заняття 13. Мова і мовлення

Практичне заняття 14-15. Уява.

Лекція 18. Інтелект.

Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження мислення. Поняття про інтелект. Інтелект і поведінка людини. Розробка проблеми інтелекту в гештальтпсихології. Вроджене і набуте в інтелекті. Експериментальні дослідження А.Біне і Т.Симона. Тест Стенфорд-Біне. Тест Векслера. Критеріально-орієнтовані тести. Тести досягнень. Експериментальна концепція Дж.Гілфорда. Теорії інтелекту Р. Кеттелла і Г.Айзенка

Основні поняття теми: інтелект, проблемна ситуація, стратегії мислення, інсайт,
Практичне заняття 16-17. Інтелект.

Лекція 19-20. Регулятивні психічні процеси. Емоції

Регулятивні психічні процеси. Поняття емоції. Основні функції емоцій. Чуттєвий тон відчуття. Співвідношення понять “емоції” і “почуття”. Форми існування емоцій. Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. Класифікація емоцій. Амбівалентність емоцій. Основні характеристики настроїв.

Основні поняття теми: емоції, амбівалентність, афект, настрої, стрес, сором, страх, пристрась, депресія, фрустрація, тривога,

Лекція 21. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій.

Проблема дослідження емоцій у XVIII-XIX ст. Концепції Й.Ф.Гербарта, В.Вундта. Концепція походження емоцій Ч.Дарвіна. Теорія емоцій Джемса–Ланге. Теорія емоцій У.Кеннона. Теорія когнітивного дисонансу Л.Фестингера. Інформаційна концепція емоцій П.В.Симонова. Фізіологічні основи емоцій. Роль другої сигнальної системи у формуванні емоцій.

Основні поняття теми: периферійна теорія емоцій, когнітивний дисонанс

Лекція 22. Почуття як вища форма емоційного переживання.

Поняття про почуття. Співвідношення понять «почуття» та «емоція». Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об’єкту. Характеристика емоційних ставлень. Класифікація почуттів. Характеристики різних почуттів. Симпатія і антипатія. Дружба. Закоханість. Любов. Кохання. Ворожість. Заздрість. Ревнощі. Задоволеність. Щастя. Гордість.

Основні поняття теми: почуття, стеничні почуття, астеничні почуття, інтелектуальні почуття, праксичні почуття, моральні почуття, естетичні почуття.

Практичне заняття 18-20. Емоції

Лекція 23. Поняття про адаптацію людини.

Поняття про адаптацію людини. Особливості взаємодії людини з навколишнім середовищем. Поняття гомеостазу. Роботи К.Бернара й У.Кеннона. Визначення адаптації. Рівні адаптації: фізіологічний, психічний, соціальний.

Загальне представлення про функціональний стан організму. Поняття психічного стану. Визначення психічного стану по М.Д.Левитову. Класифікації психічних станів. Поняття “психофізіологічні стани” у концепції Є.П.Ільїна. Поняття про рівні функціонування фізіологічної системи. Особистісний принцип регуляції станів. Критерії оцінки функціонального стану.

Характеристика станів організму і психіки. Типові функціональні стани. Межові стани й адаптація. Механізми психічної адаптації по Ю.О.Александровському. Адаптаційний бар’єр. Фактори, що обумовлюють функціональний стан і стан психіки.

Основні поняття теми: гомеостаз, адаптація, психічний стан, психофізіологічний стан, адаптаційний бар’єр, монотонія, «емоційне вигорання»

Практичне заняття 21-22. Визначення психофізіологічних станів організму

Лекція 24-25. Емоційний стрес і регуляція емоційних станів.

Визначення поняття «стану» в фізіології та психології. Структура станів. Класифікація станів. Функції станів. Диференціювання стресу і інших станів. Поняття стресу та його особливості. Теорії емоцій (психоорганічні, когнітивні, мотиваційні, інформаційні теорії, теорія базових емоцій). Концепції стресу. Класична теорія стресу Г. Сельє. Поняття фізіологічного й психологічного стресу (Р. Лазарус).

Регуляція емоційних станів. Механізми регуляції психічних станів за Ф.Б.Березіним. Функції психологічного захисту і класифікація видів психологічного захисту. Роль фрустрації у формуванні стресових станів. Потреби і їх роль у розвитку стресу. Інтрапсихичний конфлікт.

Основні поняття теми: стрес, дистрес, тривожність, резистентність, виснаження, динаміка, переживання, динаміка переживання стресу.

Практичне заняття 23. Діагностика стресу

Лекція 26-27. Воля. Вольова регуляція поведінки.

Загальна характеристика вольових дій. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Довільні і мимовільні рухи. Особливості довільних рухів і дій. Характеристики вольових дій. Зв'язок волі і почуттів. Ступені вольової регуляції. Основні психологічні теорії волі. Підхід І.П.Павлова до розгляду проблеми волі. Трактатування волі з позиції біхевіоризму. Концепція волі в роботах М.О.Бернштейна. Психоаналітичні концепції волі.

Основні поняття теми: воля, потяг, бажання, вольове зусилля.

Практичне заняття 24-25. Регуляція психічних станів

Практичне заняття 26. Воля

Лекція 28-29. Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості.

Поняття про темперамент. Темперамент як властивість особистості. Визначення темпераменту по Б.М.Теплову. Основні типи темпераменту: холеричний, сангвінічний, меланхолійний, флегматичний. Співвідношення темпераменту і здібностей.

Властивості нервової системи як основа темпераменту. Вчення І.П.Павлова. Сила збудження і гальмування, врівноваженість і рухливість нервових процесів. Типи нервової системи по І.П.Павлову. Дослідження властивостей нервової системи, проведені Б.М.Тепловим і В.Д.Небиліциним.

Основні поняття теми: темперамент, холеричний темперамент, сангвіністичний темперамент, меланхолійний темперамент, флегматичний темперамент, пластичність, сензитивність, екстраверсія, інтраверсія, лабільність, ригідність.

Практичне заняття 27-29. Темперамент.

Лекція 30. Індивідуальний стиль діяльності

Поняття індивідуального стилю діяльності. Роботи В.С. Мерліна та Є.О.Климова. Темперамент як фактор успішності професійної діяльності (спортивна, навчальна та ін.). Загальні ознаки індивідуального стилю діяльності. Професійна придатність. Співвідношення темпераменту і здібностей із індивідуальним стилем діяльності.

Основні поняття теми: успішність професійної діяльності, професійна придатність, індивідуальний стиль діяльності

Лекція 31-32. Характер як одна з базових психічних властивостей особистості.

Поняття про характер. Визначення характеру. Особливості характеру як психічного феномена. Характер як прижиттєве утворення. Закономірності формування характеру. Поняття про риси характеру. Класифікація рис характеру. Вияв характеру через діяльність, ставлення до інших людей, інтереси, емоційність і волю. Мотиваційні й інструментальні риси особистості.

Теоретичні й експериментальні підходи до дослідження характеру. Типологія характеру як центральна проблема експериментальних досліджень і теоретичних пошуків. Поняття акцентуації і психопатії. Концепції К.Леонгарда й А.Є.Личко. Класифікація типів характеру по Е.Фромму. Типологія характеру по К.Юнгу. Взаємозв'язок характеру і темпераменту.

Основні поняття теми: характер, структура характеру, риси характеру, типи характеру.

Практичне заняття 30-32. Характер

Лекція 33-34. Здібності.

Загальна характеристика здібностей людини. Поняття про здібності. Визначення здібностей по Б.М.Теплову. Класифікація здібностей. Характеристика загальних здібностей. Теоретичні і практичні здібності. Навчальні і творчі здібності. Рівні розвитку здібностей і індивідуальні відмінності. Основна класифікація рівнів розвитку здібностей. Вроджені задатки і генотип. Розвиток задатків як соціально обумовлений процес. Потенційні й актуальні здібності. Співвідношення загальних і спеціальних здібностей. Обдарованість. Компенсація здібностей. Майстерність і талант. Геніальність.

Основні поняття теми: задатки, здібності, майстерність, талант, геніальність, потреба, мотив, мотивація, спрямованість, рівень домогань

Практичне заняття 33-34. Здібності

Лекція 67. Психологічні особливості обдарованих дітей.

Визначення поняття «обдарована дитина». Ознаки і види обдарованості. Явна обдарованість. Прихована обдарованість. Проблема діагностики ранньої обдарованості. Нерівномірність розвитку обдарованої дитини. Стосунки обдарованої дитини з родиною, однолітками, дорослими. Психологічні проблеми обдарованої дитини.

Основні поняття теми: обдарована дитина.

Лекція 36-37. Мотиваційна сфера особистості

Потреба як вихідна форма активності живих організмів. Основні етапи формування і розвитку потреби. Мотив діяльності. Провідний мотив і мотиви-стимули. Неусвідомлювані мотиви: емоції й особистісний зміст. Механізми утворення мотивів. Поняття про внутрішню діяльність. Поняття про мотив. Проблема мотивації діяльності людини. Поняття про потребу. Мета діяльності. Основні характеристики мотиваційної сфери людини: широта, гнучкість, ієрархізованість.

Поняття про спрямованість особистості і мотивацію діяльності. Основні форми спрямованості: потяг, бажання, прагнення, інтереси, ідеали, переконання. Поняття про мотив. Проблема мотивації діяльності людини.

Основні поняття теми: потреба, мотив, мотивація, провідний мотив, внутрішня мотивація

Практичне заняття 35. Спрямованість особистості

Практичне заняття 36-37. Мотиви діяльності особистості

Лекція 38. Поняття про особистість.

Загальне поняття про особистість. Визначення і зміст поняття “особистість”. Рівні ієрархії людської організації. Співвідношення понять “індивід”, “суб’єкт”, “особистість” і “індивідуальність”. Структура особистості: спрямованість, здібності, темперамент, характер.

Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості. Проблема взаємодії біологічного, соціального і психічного. Концепція структури особистості К.К.Платонова. Структурний підхід О.М.Леонтьєва. Проблема особистості в роботах Б.Г.Ананьєва. Комплексний підхід Б.Ф.Ломова до дослідження особистості.

Формування і розвиток особистості. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості. Первинна і вторинна соціалізація. Інкультурація. Саморозвиток і самореалізація особистості. Стійкість особистісних властивостей.

Основні поняття теми: індивід, суб’єкт, особистість, індивідуальність, суб’єкт діяльності, особистісні властивості, структура особистості.

Лекція 39. Діяльність як основна форма активності особистості.

Загальна психологічна характеристика діяльності. Поняття діяльності. Спонукальні причини діяльності. Ціль діяльності. Воля й увага в діяльності. Специфіка людської діяльності і її атрибути. Види людської діяльності. Діяльність і розвиток людини.

Основні поняття психологічної теорії діяльності. Операційно-технічні аспекти. Розробка і розвиток теорії діяльності в працях вітчизняних вчених. Структура діяльності. Дія як центральний компонент діяльності. Основні характеристики дії. Основні принципи психологічної теорії діяльності. Умови діяльності. Поняття про операції. Автоматичні дії і навички. Психофізіологічні функції діяльності. Основні види людської діяльності.

Основні поняття теми: активність, діяльність, поведінка, дія, операція, вправа, уміння, навичка, психомоторика, вправа, знання, гра, навчання, праця, професія, професіоналізм.

Практичне заняття № 38. Людина в діяльності: внутрішнє ставлення та операційні компоненти

**III. Навчально-методична карта модуля 1. «Загальна психологія з практикумом»
для спеціальності 6.030103 Практична психологія (перший (бакалаврський) рівень) I, II семестр**

Разом: 360 год., лекції – 78 год., практичні заняття – 76 год., самостійна робота – 154 год., проміжний контроль – 22 год.

Назва модуля	Загальна психологія з практикумом										
Кількість балів за модуль	737 балів										
Теми лекцій	1-2. Предмет психології, її задачі (2 бали) 3-4. Методи психології. (2 бали) 5-6. Поняття про психіку. Еволюція психіки: розвиток психіки тварин (2 бали) 7. Походження і розвиток свідомості людини (1 бал) 8-9. Неусвідомлювані психічні процеси. (2 бали) 10. Пізнавальні психічні процеси. Увага (1 бал) 11. Відчуття (1 бал) 12. Сприймання (1 бал) 13-14. Пам'ять (2 бали)			15-16. Мислення (2 бали) 17. Уява. Мовлення (1 бал) 18. Інтелект (1 бал) 19-20. Регулятивні психічні процеси. Емоції (2 бали) 21. Фізіологічні основи і психологічні теорії емоцій. (1 бал) 22. Почуття як вища форма емоційного переживання (1 бал) 23. Поняття про адаптацію людини. (1 бал) 24-25. Емоційний стрес і регуляція емоційних станів (2 бали) 26-27. Воля. Вольова регуляція поведінки (2 бали)			28-29. Темперамент як одна з базових психічних властивостей особистості (2 бали). 30. Індивідуальний стиль діяльності (1 бал) 31-32. Характер як одна з базових психічних властивостей особистості (2 бали). 33-34. Здібності (2 бали) 35. Психологічні особливості обдарованих дітей (1 бал) 36-37. Мотиваційна сфера особистості (2 бали) 38. Поняття про особистість (1 бал) 39. Діяльність як основна форма активності особистості. (1 бал)				
Теми практичних занять	1-3. Увага (33 бали) 4-5. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів (22 бали) 6-7. Сприймання (22 бали) 8-9-10. Пам'ять (33 бали) 11-12. Мислення (22 бали) 13. Мова і мовлення (11 балів) 14-15. Уява (22 бали)			16-17. Інтелект (22 бали) 18-19-20. Емоції (33 бали) 21-22. Визначення психофізіологічних станів організму (22 бали) 23. Діагностика стресу. (11 балів) 24-25. Регуляція психічних станів. (22 бали) 26. Воля (11 балів)			27-28-29. Темперамент. (33 бали) 30-31-32. Характер. (33 бали) 33-34. Здібності (22 бали) 35. Спрямованість особистості (11 балів) 36-37. Мотиви діяльності особистості (22 бали) 38. Людина в діяльності: внутрішнє ставлення та операційні компоненти (11 балів)				
Сам. робота	Самостійна робота 5 балів										
Види проміж. контролю	ПМК1 25 балів	ПМК2 25 балів	ПМК3 25 балів	ПМК4 25 балів	ПМК5 25 балів	ПМК6 25 балів	ПМК7 25 балів	ПМК8 25 балів	ПМК9 25 балів	ПМК10 25 балів	ПМК11 25 балів
Підс. контроль	Екзамен (40 балів)										

Коефіцієнт 12,3

IV. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1-3. Увага (6 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.:

Увага., види уваги відповідно до вольових процесів, характеристики уваги: обсяг, вибірковість, концентрація, стійкість, коливання, розподіл, переключення

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей уваги:

1. Дослідження обсягу уваги на образному та числовому матеріалі.
2. Дослідження рівня вибірковості уваги (за Мюнстербергом).
3. Дослідження стійкості уваги (коректурна проба)
4. Дослідження стійкості уваги і динаміки працездатності (таблиці Шульте).
5. Дослідження концентрації уваги.
6. Дослідження розподілу уваги
7. Дослідження переключення уваги

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 5, 26, 29

Практичне заняття №4-5. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми:

Відчуття, класифікація відчуттів, модальність відчуттів, чутливість, пороги чутливості...

II. Проведення дослідження: **Дослідження різних видів чутливості:**

1. Дослідження ролі тактильних відчуттів у пізнавальній діяльності.
2. Визначення порогу тактильної чутливості різних ділянок шкіри
3. Визначення нижнього абсолютного порогу слухової чутливості.
4. Дослідження нижнього абсолютного порогу зорової чутливості

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 26, 38

Практичне заняття №6-7. Сприймання (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Сприймання, види сприймань, процес сприймання, ілюзії сприймання.

II. Проведення дослідження: **Дослідження особливостей сприймання:**

1. Дослідження пізнавального контролю під час сприймання
2. Визначення домінуючого типу сприймання за роботою провідних аналізаторів.
3. Дослідження зорових ілюзій та сприймання неоднозначних об'єктів.
4. Дослідження сприймання часу
5. Дослідження сприймання просторових відношень («компаси»)
6. Дослідження сприймань через дотикові та зорові відчуття (за Г.Фалькельтом)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 26, 38

Практичне заняття № 8-9-10. Пам'ять (6 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Пам'ять, процеси пам'яті, види пам'яті (аналіз класифікацій), психологічний зміст мнемотехнічних прийомів.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей пам'яті:

1. Дослідження обсягу логічної і механічної слухової пам'яті.
2. Дослідження домінуючого типу слухової пам'яті
3. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті.
4. Дослідження особливостей оперативної пам'яті.
5. Дослідження ефективності опосередкованого запам'ятовування (метод піктограм)
6. Дослідження ефективності різних видів пам'яті.

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 9, 26, 31

Практичне заняття № 11-12. Мислення (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Мислення, види мислення, мисленеві операції,

II. Проведення дослідження: **Дослідження особливостей мислення:**

1. Дослідження здатності до узагальнення і абстрагування.
2. Дослідження здатності до виділення суттєвих ознак
3. Дослідження абстрактного мислення (закономірності числового ряду).
4. Дослідження оригінальності мислення.
5. Дослідження інтелектуальної лабільності.
6. Дослідження логічності мислення.

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 22, 26, 30

Практичне заняття №13. Мова і мовлення (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Мова, мовлення, види мовлення, характеристики мовлення.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей мовленевої сфери особистості:

1. Дослідження ригідності мови.
2. Дослідження темпу усної мовленевої діяльності.
3. Дослідження еготизму мовлення.
4. Дослідження психологічних характеристик усного та письмового мовлення.

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 26, 30

Практичне заняття №14-15. Уява (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Уява, види уяви, механізми уяви.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей уяви:

1. Дослідження продуктивності уяви.
2. Дослідження індивідуальних особливостей уяви на невербальному матеріалі.
3. Дослідження творчої уяви на вербальному матеріалі.
4. Визначення рівня розвитку уяви (вербальний тест на самооцінку)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 6, 26, 39

Практичне заняття № 16-17. Інтелект (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що

досліджуються.

інтелект, «коефіцієнт інтелекту», структура інтелекту.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей інтелекту:

1. Дослідження рівня інтелекту (за Г.Айзенком)
2. Дослідження структури інтелекту (за Р.Амтхауером)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 22, 26, 35

Практичне заняття №18-19-20. Емоції (6 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Емоції, базові емоції (за К.Ізардом), види емоцій за Б.Додоновим

(інтерес, радість, печаль, злість (гнів), страх, відраза, презирство, здивування; тощо)

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей емоційної сфери:

1. Визначення рівня емоційності.
2. Дослідження особливостей емоційності

3. Дослідження провідних емоцій (за Л.Рабіновичем)
4. Дослідження навичок розпізнавання емоцій
5. Визначення рівня оптимізму

6. Дослідження рівня емпатії (співчутливості) та її структури

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 7, 18, 26

Практичне заняття № 21-22. Визначення психофізіологічних станів організму (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Психічні стани: класифікація і характеристика

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей прояву психічних станів:

1. Діагностика психічних станів (за Г.Айзенком)
2. Дослідження загального психічного стану особистості (методика САН).
3. Дослідження психічних станів методом вибору кольорів (за М.Люшером та Л.Собчик)
4. Визначення рівня нервово-психічного напруження (за Т.О. Немчиновим).

5. Дослідження фрустраційних реакцій (за С.Розенцвейгом)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 16, 24, 25, 27, 32

Практичне заняття № 23. Діагностика стресу. (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Тривожність (особистісна та ситуативна), стрес, дезадаптація, стресостійкість

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей психічних станів:

1. Діагностика стану стресу.
2. Діагностика стресостійкості.
3. Визначення рівня астенизації (ШАС).
4. Визначення особливостей тривожності.
5. Визначення рівня нервово-психічної стійкості («Прогноз»).

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 16, 24, 27

Практичне заняття № 24-25. Регуляція психічних станів. (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Релаксація, аутогенне тренування, сенсорна репродукція

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей психічних станів і методів їх регуляції:

1. Методика аутогенного тренування.
2. Методика позитивної м'язової релаксації (за Джекобсоном)
3. Методика «Сенсорна репродукція»

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 16, 24, 27

Практичне заняття №26. Воля (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Воля, сила волі, вольові якості: рішучість, цілеспрямованість, наполегливість, сміливість, дисциплінованість, витримка, самостійність

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей вольової сфери особистості:

1. Самооцінка сили волі.
2. Самооцінка організованості.
3. Дослідження рівня впертості.
4. Дослідження довільного самоконтролю в емоційній сфері, діяльності та поведінці.
5. Дослідження локусу суб'єктивного самоконтролю (за Є.Ф.Бажіним).

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 14, 26

Практичне заняття №27-28-29. Темперамент. (6 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.:

Темперамент: холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік;

психічні характеристики активності: збудливість, гальмування, врівноваженість;

нейротизм і психотизм, екстраверсія та інтроверсія, швидкість і сила перебігу нервових процесів, ергічність.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей темпераменту:

1. Визначення типу нервової системи за динамічними характеристиками (за І.П.Павловим).
2. Діагностика типу темпераменту (Я.Стреляу).
3. Визначення типу темпераменту (за Г.Айзенком).
4. Визначення психологічної характеристики темпераменту (ШАС).
5. Визначення властивостей темпераменту (за Русаловим).
6. Визначення структури темпераменту (за А.Беловим, В.В.Шпалінським та З.Г.Шелест)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 19, 20, 33

Практичне заняття №30-31-32. Характер. (6 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Характер, риси характеру, акцентуації.

II. Проведення дослідження:

Дослідження особливостей характеру:

1. Діагностика характерологічних тенденцій. (за Лірі)
2. Дослідження рис характеру (за п'ятифакторним особистісним опитувальником МакКрае-Коста)

3. Визначення акцентуацій характеру за К.Леонгардом та Г.Шмішеком, А.Лічко та С.Подмазіним,
4. Діагностика акцентуацій характеру за тестом «Опитувальник рис характеру дорослої людини В.М.Русалова і О.Н.Манолова (ОЧХ-В)»
5. Діагностика акцентуації за методикою С.С.Прутченкова та А.А.Сиялова («Чортова дюжина»)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 3, 19, 20, 28, 33

Практичне заняття №33-34. Здібності (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.

Здатки, здібності, обдарованість, загальні здібності, спеціальні здібності, творчі здібності.

II. Проведення дослідження:

1. Дослідження особливостей нервової системи, як підґрунтя розвитку загальних здібностей («Теппінг-тест», «Інтелектуальна лабільність»)
2. Виявлення «Комунікативних і організаторських здібностей» в системі «людина-людина»
3. Виявлення і аналіз професійно важливих якостей спеціалістів системи «людина-техніка»
4. Визначення рівня розвитку творчих здібностей..
5. Дослідження творчого потенціалу.

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 2, 4, 8, 11, 12, 15, 33

Практичне заняття № 35. Спрямованість особистості. (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.:

Потреби, види потреб, усвідомлені і неусвідомлені потреби;

II. Проведення дослідження:

Дослідження мотиваційної сфери особистості:

1. Дослідження емоційної спрямованості особистості ()
2. Визначення потреби в досягненні (за Ю.Орловим)
3. Визначення реальної структури ціннісних орієнтацій особистості (за С.Бубновим)
4. Вивчення неусвідомлених потреб (тест гумористичних фраз Бабіної та Шмельова).

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 1, 4, 10, 23, 36, 37

Практичне заняття № 36-37. Мотиви діяльності особистості . (4 год.).

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються.:

Поняття мотиву, види мотивів, сила мотивації

II. Проведення дослідження:

Дослідження мотиваційної сфери особистості:

1. Виявлення мотивації на успіх чи уникнення невдач.(за Елерсом та Реаном).
2. Діагностика мотиваційної структури особистості (Е.Мільман)
3. Діагностика типу мотиваційних тенденцій (методика МАС Кубишкіної)

4. Вивчення особливостей навчальної мотивації студентів.
5. Вивчення мотивації професійної діяльності.

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 1, 4, 10, 23, 36, 37

Практичне заняття № 38. Людина в діяльності: внутрішнє ставлення та операційні компоненти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина: понятійно-категоріальний апарат теми, психічні явища що досліджуються:

Діяльність, структура діяльності...

II. Проведення дослідження:

Дослідження мотиваційної сфери особистості:

1. Діагностика спрямованості особистості в процесі діяльності (за А.Бассом та В.Смейкалом і М.Кучером)
2. Визначення професійних схильностей (методика Л.Йоваші в модифікації Г.Резапкіної)
3. Діагностика схильності до певних видів діяльності (методика ДДО Є.Клімова)
4. Визначення структури інтересів професійної діяльності (за Хеннінгом)
5. Активізуюча профорієнтаційна методика (Н.Пряжникова)

III. Оформлення протоколу дослідження

IV. Оформлення практичної роботи

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Додаткова література: 4, 12, 17, 34

V. САМОСТІЙНОА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів передбачає підготовку до практичних занять та самостійне опрацювання теоретичного матеріалу:

- ✓ Пошук джерел інформації по темі семінарського заняття в друкованому вигляді (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) – в бібліотеках та в електронному вигляді – в мережі INTERNET
- ✓ Розширення кола використовуваних джерел: використання науково популярних фільмів, телепередач, аудіо записів, художніх фільмів – з обов'язковим записом на електронні носії та анотуванням щодо змісту і можливостей використання.
- ✓ Складання конспектів (з дотриманням правил конспектування та чіткими посиланнями на літературу), структурних схем по темі лекції.

Завдання для самостійної роботи студентів

Співставити типи акцентуацій характеру (за А.Є.Лічко). Визначити переваги та проблемні ситуації для кожного типу акцентуації – 5 балів

Акцентуація	Сильні сторони	Слабкі сторони	Рекомендації щодо корекції
-------------	-------------------	-------------------	-------------------------------

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення із модуля «Загальна психологія з практикумом» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням проміжного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчального плану. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.6.1. та табл.6.2. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Таблиця 6.1.

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтинго- вих балів
1.	Відвідування лекцій	39
2.	Відвідування практичних занять	38
3.	Виконання практичних робіт	380
4.	Модульні контрольні роботи (1-11)	275
5.	Самостійна робота	5
6.	Загальна кількість балів	737
7.	Розрахунок коефіцієнту	12,3
8.	Екзамен	40

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Загальне оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу з модуля здійснюється за результатами проміжного і підсумкового контролю за стобальною шкалою:

Таблиця 6.2.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, проміжні контрольні роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Кількість балів за роботу з матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної залежить від дотримання вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчального модуля «Загальна психологія з практикумом».

IX. ПИТАННЯ ДО МОДУЛЯ 1. «Загальна психологія з практикумом»

1. Предмет і задачі психології. Людина, індивід особистість як об'єкт вивчення психології.
2. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Їх ознаки та характеристики.
3. Основні вимоги до методів психологічних досліджень. Їх класифікація, властивості і межі використання.
4. Метод спостереження: визначення, правила організації спостережень, проблема об'єктивності.
5. Експеримент як основний метод психології. Види психологічних експериментів. Вимоги до їх проведення.
6. Поняття про психіку. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії.
7. Основні функції психіки.
8. Стадії розвитку психіки тварин.
9. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. «Я-концепція».
10. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів.
11. Основні властивості і характеристики відчуттів. Пороги відчуттів.
12. Поняття про сприйняття. Сприйняття як складний перцептивний процес.
13. Основні властивості сприйняття: предметність, цілісність, константність, структурність, усвідомленість, апперцепція,
14. Пам'ять як психічний процес. Основні механізми пам'яті. Основні види пам'яті.
15. Загальна характеристика уяви. Види уяви. Механізми створення образів уявою.
16. Природа й основні види мислення. Їх класифікація.

17. Основні форми мислення. Основні види розумових операцій.
18. Загальна характеристика мовлення. Основні функції мовлення.
19. Основні види мовлення.
20. Увага як психічний феномен. Основні характеристики уваги. Види уваги
21. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Структура вольових дій.
22. Види емоцій і їх загальна характеристика.
23. Стрес і його стадії. Типологія стресу.
24. Поняття про спрямованість особистості і мотивацію діяльності.
25. Поняття про здібності. Загальна характеристика здібностей людини.
26. Поняття про темперамент.
27. Поняття про характер. Визначення характеру.
28. Концепції акцентуацій характеру К.Леонгарда і А.Є.Личко.
29. Загальна психологічна характеристика діяльності: поняття діяльності, її спонукальні причини.
30. Специфіка людської діяльності і її атрибути.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Загальна психологія: Навч. посібник / О.Скрипченко, Л.Долинська, З.Огороднійчук та інш. – К.: "А.П.Н.", 1999. – 436 с.
2. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів. / С.Д.Максименко, В.О.Зайчук, В.В.Клименко, В.О.Соловієнко. За загальною редакцією акад. С.Д.Максименка – К.: Форум, 2000. – 543 с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. – К.: Вища школа, 2001. – 487 с.
4. Маклаков А.Г. Общая психология: Учеб. пособ. для вузов. – СПб.: Питер, 2000. – 592 с.
5. Психологія: Підручник / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л.Трофімова. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
6. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Загальна психологія. Навч. посіб. - Київ «Центр учбової літератури», 2012 р. - 296 стор.

Додаткова література:

1. Бакшаева Б.А., Вербицкий А.А. Психология мотивации студентов: учебное пособие. – М.: Логос, 2006. – 184 с.
2. Баррет Дж. Проверь себя. Тесты. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2007. – 256 с.
3. Батаршев А.В. Темперамент и характер: Психологическая диагностика. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. – 336 с.
4. Батаршев А.В., Алексеева И.Ю., Майорова Е.В. Диагностика профессионально важных качеств. – СПб.: Питер, 2007. – 192 с.

5. Бруннер Е.Ю. Лучше, чем супервнимание: Методики диагностики и психокоррекции — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 316, [1] с. : ил.
6. Веккер, Л. М. Психика и реальность: единая теория психических процессов. — М.: Смысл, 1998. — 670 с
7. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект – М.: АСТ, 2009 – 478 с.
8. Дружинин В.Н. Психология общих способностей - СПб.: Питер, 2007. – 368 с.
9. Зинченко Т.П. Память в экспериментальной и когнитивной психологии - СПб.: Питер, 2002. - 320 с.
10. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. — СПб.: Питер, 2002 — 512 с: ил.
11. Ильин Е.П. - Психология творчества, креативности, одаренности - СПб.: Издательство "Питер", 2009. - 433 с.:
12. Ильин Е.П. Дифференциальная психология профессиональной деятельности. - СПб.: Издательство "Питер", 2008. - 432 с.:
13. Ильин Е.П. Пол и гендер. – СПб.: Питер, 2010. – 688 с.
14. Ильин Е.П. Психология воли. – 2-е изд.. – СПб.: Питер, 2009. – 366 с.
15. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. – СПб.: Питер, 2004. – 701 с.
16. Ильин Е.П. Психофизиология состояний человека – СПб.: Питер, 2005 - 492 с
17. Ильин Е.П. Работа и личность. Трудоголизм, перфекционизм, лень. – СПб.: Питер, 2011. – 224 с.
18. Ильин Е.П. Эмоции и чувства.. – СПб.: Питер, 2001. – 752 с.
19. Истратова О.Н. Психодиагностика. Коллекция лучших тестов / О.Н.Истратова, У.В.Эксакусто. – Изд. 2-е. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 375 с.
20. Карелин А. Большая энциклопедия психологических тестов. – М.: Эксмо., 2007. – 416 с.
21. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития СПб.: Питер, 2005. – 944 с.
22. Магазов С.С. Когнитивные процессы и модели - М.: Издательство ЛКИ, 2007 - 248 с.
23. Макклелланд Д. Мотивация человека. – СПб.: Питер, 2007. – 672 с.
24. Методики диагностики и измерения психических состояний личности / Автор и составитель А.О.Прохоров. – М.: ПЕР СЭ, 2004. – 176 с.
25. Методики диагностики и измерения психических состояний личности / Автор и составитель А.О.Прохоров. – М.: ПЕР СЭ, 2004. – 176 с.
26. Общая психология: познавательные процессы: учебное пособие / В.М.Козубовский. – 3-е изд. – Минск: Амалфея, 2008. – 368 с
27. Практикум по психологии состояний: Учебное пособие / Под ред. проф. А.О.Прохорова. – СПб: Речь, 2004. – 480 с.
28. Прутченков С.С., Сиялов А.А. Эй ты, параноик!!! (О психотипах личности, о диагностике акцентуации характера детей и педагогической помощи им). М., Новая школа, 1994

29. Психологический практикум «Внимание»: Учеб.-метод. пос. / Сост.: Л.И.Дементий, Н.В.Лейфрид / Под общ. ред. Л.И.Дементий. – Омск: ОмГУ, 2003. – 64 с..
30. Психологический практикум «Мышление и речь»: Учеб.-метод. пос. / сост.: А.А.Маленов, А.Ю.Маленова – Омск: ОмГУ, 2005. – 108 с..
31. Психологический практикум «Память»: Учеб.-метод. пос. / Сост.: Л.И.Дементий, Н.В.Лейфрид / Под общ. ред. Л.И.Дементий. – Омск: ОмГУ, 2003. – 124 с..
32. Психология состояний: Учебное пособие / Под ред. А.О.Прохорова. – М.: Изд-во «Когито-Центр», 2011. – 624 с.
33. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. - Самара: «БАХРАХ-М», 2000. – 672 с.
34. Резапкина Г.В. Секреты выбора профессии, или Путеводитель выпускника. – М.: Генезис, 2005. – 140 с.
35. Тест интеллекта Амтхауэра. Анализ и интерпретация данных. Автор: Е. Е. Туник. - 2009
36. Фетискин Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. — М. Изд-во Института Психотерапии. 2002 — 490 с.
37. Фрэнкин Р. Мотивация поведения: биологические, когнитивные и социальные аспекты – СПб.: Питер, 2003. – 651 с.
38. Шифман Х.Р. Ощущение и восприятие. 5-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 928 с.
39. Шрагина, Л.И. Логика воображения/ Л.И. Шрагина / М., Народное образование. 2001. –190с.